

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejema mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettirvsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13
za trikrat . . . " 10
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, smernice itd.:
enostolpna pettirvsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettirvsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Mir med Bulgarijo, Srbijo, Grčijo in Rumunijo danes dopoldan sklenjen in podpisan.

Danes je dies ater za Bulgarijo. Bulgarsko tragedijo prav razumeva, kdor si predočuje, kakšne visoke nade so gojili bulgarski državnik, preden so šli v vojsko, ki jim je namesto pričakovane zmage prinesla katastrofalne poraze pri Retkih Bukvah, Kočanah, Kilkišu in Džumi.

Harden, intimus pokojnega velikega kanclerja, pripoveduje očitno iz najboljšega diplomatičnega nemškega vira v zadnji »Zukunft« sledeče in sicer z vso gotovostjo: Bulgarija je bila z neko silo dogovorjena, da si prilasti ne samo vso Makedonijo, marveč tudi Staro Srbijo, če mogoče, še del kraljestva, na vsak način pa toliko, da bi mejila na Albanijo od Prizrena do Kostura. Srbija bi ostala malo menj kot njen vazal, Grčija pa bi ostala tista neznačajna država, kakor je pred vojsko s Turčijo bila. Rumunija naj bi se za ta načrt pridobila s tem, da bi se ji obljubilo srbsko timoško ozemlje. To liko Harden.

Zdaj pa je stopila v akcijo ruska diplomacija. Ni prav nobenega dvoma, da je Rusija bila tista, ki je Rumunijo pridobila proti bulgarskemu načrtu. Kaj naj Rumuniji koristi timoško okrožje, ko bi pa Bulgarija postala tako velika, da bi bila ob danem času še Rumunijo napadla in ji vzela vso Dobrudžo? In ni li v večjem interesu Rumunije, da dobi Solun Grčija in da je pot od Donave do Adrije v srbskih rokah, kakor če bi Bulgarija postala s časom edini ali vsaj delni gospodar poti do Jadrana in Egejskega morja? In tako je prišlo, da se je Rumunija odločila za nasprotno tega, kar je želela Bulgarija in njej prijazne velesile.

Ko se je spoznalo, da Rumunija nikakor ni zadovoljna z velikobulgarskim načrtom, je ostalo upanje, da se vsaj zadovolji z ozemljem Turtukaja—Balčik in potem pusti, naj Bulgarija s Srbijo in Grčijo opravi, kakor hoče in more. Zlasti uvodniki »Neue Freie Presse« so se s čudovito vnemo za to potegovali. Ko pa je postalo jasno, da je Rumunija sklenila vojaško konvencijo z omenjenima državama, je to upanje zelo padlo. Toda šele v predzadnjem trenutku, ko je Majorescu

uradno izjavil, da z Bulgarijo ne sklene miru, preden se slednja tudi s Srbijo in Grčijo ne sporazume, se je popolnoma zagotovo uvidelo, da nima Bulgarija od Rumunije ničesar pričakovati.

Mir se je sklenil danes dopoldne brez premirja. Srbija dobi bregalniško ozemlje, dočim prepušča dolino Strumice Bulgariji, Grčija pa dobi Kavalo, okolico pa pusti Bulgariji, ostala Makedonija pa se vsa razdeli med Srbijo in Grčijo.

Pride na vrsto revizija mirovne pogodbe od strani velesil. Francija in Nemčija sta ji očitno nasprotni, privolili pa bosta vendarle vanjo, ampak se gotovo potegovali za Grčijo. Rusija igra slejkoprej dvoilično vlogo; nam se zdi, da se Bulgarija nima od nje preveč nadejati. Popolnoma na bulgarski strani sta Avstrija in Italija. Francija in Anglija bosta skušali kavalsko vprašanje zvezati z drugimi, kar je zelo nevarno. In tako je mogoče, da ostane revizija bolj platonične vrednosti.

Bulgarija bi v zmišlu ravnotežja sil na Balkanu sicer kljub temu ne bila dejansko na škodi, če bi ne bilo odrinskega vprašanja; bila bi še vedno večja od Srbije in večja od Grčije. Toda ne ve se, kaj se zgodi z Odrinom, ker Evropa sicer sestavlja note, dejanskega pa ne stori nič. Bidek in grenak je današnji dan, ko se je v Bukareštu mir podpisal. To žalost bodo z Bulgari odkritosrčno delili vsi Slovani, ki so ji svetovali zmernost in treznost — žal zaman.

× × ×

MIR SKLENJEN IN PODPISAN.

Bukarešt, 7. avgusta. Danes opoldne se je mir podpisal. Protokol se je bil podpisal že včeraj zvečer. Srbija dobi štip, Kočane in Radovište, Strumico pa pusti Bulgariji, Grki dobe Kavalo, zaledje Kavale pa puste Bulgariji. — Podrobnejši detajli niso še izdelani, se pa začrtajo v prihodnjih dneh, v katerih se rešijo tudi kulturna, kulturalna in gospodarska vprašanja. To delo bo trajalo še ves ta teden. Danes se je podpisala tudi demobilizacija. Rumunija odpokliče svoje

čete iz Bulgarije še ta teden. Bulgarija ni formulirala uradnega protesta proti mirovnim določbam, ker bi Srbija in Grčija miru sicer ne bili podpisali. Bulgarski delegati so le izrazili željo in upanje, da bodo velesile mir revidirale. Bulgari so zelo pobiti. Eden od njih je rekel včeraj zvečer: »To je bil težek udarec za nas! Kralj Karol sprejme delegate v avdijenci, ko bo mirovno delo popolnoma dovršeno.

FRANCIJA PROTI REVIZIJI.

Pariz, 6. avgusta. Demarša, ki so jo podvzeli poslaniki velesil v Bukareštu, da napovejo, da bodo velesile mirovno pogodbo revidirale, je na francosko javnost slabo vplivala. Francoska vlada izjavlja, da se je skupnega koraka zato udeležila, ker so to vse velesile sklenile, da pa sodi, da je bila demarša brezpredmetna in nepotrebna, ker revizija o pripadnosti Kavale in revizija vsakega drugega vprašanja bi zahtevala soglasja velesil, ki ga pa ni. Glede na Kavalo je Francija brezpogojno za Grško, ravnotako Nemčija. Zdi se tudi, da je tudi Rusija glede na Kavalo svojo prejšnjo sodbo opustila in da je zdaj za to, da dobe Kavalo Grki. »Echo de Paris« pravi, da bodo zdaj vse države na Balkanu približno enako močne, kar dokazuje, da je bukreški mir pravičen.

RUSKA SFINGA.

Berolin, 6. avgusta. Iz Petrograda poroča »Lokalanzeiger«: Neki ruski diplomat je izjavil o položaju: Zadnji čas nastale govornice o diferencah med Rusijo in Francijo glede na pripadnost Kavale so zelo pretirane. Velesile o tem vprašanju še niso resno razpravljale, marveč so le neoficijno izjavile, kako o Kavali sodijo in niso glede tega edine. Za velesile je brezpredmetno, naj Kavala pripade Bulgariji ali Grški. Sporazumeli se bodo zato lahko.

VESELJE V BELGRADU.

Belgrad, 7. avgusta. Podpis miru je povzročil tu veliko veselje. Bistveni pogoji zaveznikov so izpolnjeni. Kar se tiče revizije, se tu sodi, da bodo večje izpremembe nemogoče.

NOVA BALKANSKA ZVEZA.

Pariz, 7. avgusta. »Matin« piše, da je pričakovati nove aliance balkanskih držav.

GRČIJA SE PRIPRAVLJA PROTI ITALIJI?

Berolin, 6. avgusta. Ker se Grki boje, da zavzame Italija glede na vprašanje Kavale agresivno stališče, se je na otoku Krk proglasilo oblegovalno stanje in so Grki pričeli otok utrjevati.

GRŠKO-TURSKO PRIJATELJSTVO.

Solun, 6. avgusta. Iz Aten je došel poseben odposlanec ministrstva, ki se je s posebnim vlakom odpeljal v kraljev glavni stan, da predloži kralju spise o grško-turški konvenciji.

MISIJA GEŠOVOVA.

Peterburg, 6. avgusta. »Večerno Vreme« poroča, da je bivši bulgarski ministriški predsednik Gešov včeraj odpotoval v Pariz.

DEMENTI.

Carigrad, 6. avgusta. Poročila, da je stavil Načević nove predloge glede na Odrin, niso istinita.

SRBIJA IN RUMUNIJA.

London, 5. avgusta. Rumunija in Srbija se pogajata o sklepanju trgovske pogodbe. Pri Severinu se zgradi železniški most čez Donavo. Rumunski vlaki bodo vozili skozi Srbijo in pozneje po transalbanski železnici k Jadranskemu morju. Rumunija hoče zgraditi tudi pri Silistriji most čez Donavo in strateško železnico Silistria—Mangalija, ki postane opiralnice rumunskega brodograja.

TAZOS POSTANE ANGLEŠKI?

Pariz, 6. avgusta. Po zasebnih poročilih iz Carigrada se glede na otok Tazos pričakuje presenečenje. Otok pripade pritrdilom angleške vlade po dogovoru med Porto in egiptovskim kedom kedu, ki pooblasti Angleško, da otok zasede, ker hoče Anglija obvladati dohod k Dardanelam. Sodi se, da bi Rusija proti taki kombinaciji odločno nastopila.

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Gružacki, poslovenil dr. Leopold Léonard.

(Dalje.)

Nastala je tišina, da je bilo slišati storže, padajoče s smrek, in neke v daljavi žvrgolenje dvigajočega se škranjčka.

»Peljite nas, peljite!« prosili so z milimi glasovi.

Bal in Dobek sta se že pripravljala, da bi peljala množico, pogledala sta samo še Malinova, ta je pa nagrbnil obrvi in siknil jezo:

»Tiho, ne gani se!«

Potem je poslušal, a zemlja je prinašala odmev peketanja konj neke v daljavi, potem pa spet tiho.

Ko so vsi tako čakali v silnem razburjenju, so zaslišali lomljenje suhih vej, šum urno razgrinjajočega se grmovja in glas naglo se bližajočih korakov od strani Červonke.

V tem trenutku je skočil Malinov naglo proti bližajočim se korakom, a pred njim sta stala Stah in Marcel, čegar oči so se jezo bliščale.

Drugi moški so se brez povelja, brez vsakega sporazumevanja naglo postavili pred ženske in stali kot zid, kmet pri kmetu.

Trenotek pričakovanja, nato se je razlegal glas Malinova:

»To so naši!«

Približalo se je naglo deset kmetov. Hoteli so namreč iti čez most, ko so bili pa za lučaj od gozda, so naglo padli čeznje objezdniki, vjeli tri ženske, drugim pa se je posrečilo zbežati nazaj v gozd, kjer jih konjeniki niso mogli preganjati. Povedali so, da je objezdnikov kakih petnajst in stoje v verigi med potom in gozdom.

Dan se je začel svitati med vrhunci drevja, Malinov je dal znamenje k pohodu in sam šel naprej.

Drug za drugim, po gosje, en moški, ena ženska, in tako po vrsti, iti počasi, je zapovedal, »ti pa, Marcel, pojdi zadnji, izbrisi sledove stopinj, odstrani listje in odlomljene vejice.«

Trenotek je postal pred visokim bičem, zavihal hlače in zašepetal sosedu:

»Voda ni globoka, pazite name... torej v Božjem imenu,« prekrižal se je, razgrnil trsje in stopil v vodo.

V cik-caku, s kopice na kopico, z grma na grm, od vrbe do loze, od pre-

vrnjenega štora pod jelšo, so šli molče in opotekajoč se.

Včasih se je razlegel krik prestrašene ženske, pljusk padajočega telesa, brizgajočega blata, in zopet tišina, katero je kalilo samo brbljanje čapelj, lopotanje preplašenih rac, odletavanje močvirnih ptičev, prestrašenih od nepričakovane prihoda. Šli so previdno, tiho, da so skoraj zadrževali sapo v sebi, kajti po rosi in vodi so prihajale na ušesa besede komande, kričanje in šum preganjalcev.

Stah Malinov, ki je pazil pri vstopu na brod, je zagledal Vresjakovo Hanko, vitko plavalasko z lasmi kot lan, ki je kljub nevarnemu položaju, kajti šla je ena izmed zadnjih, a kriki na kraju gozda so postajali vedno silnejši, ohranila svojo otroško veselost na mlademu obrazu.

Stanko je pogledal na Marcelka, a temu se blišče oči in se ne morejo odtrgati od deklice, pa tudi Hanka je, začutivši na sebi ta pogled, zardela v obraz, ko je dvignila krilo in postrani pogledala na Marcelka.

Stah je mimogrede ujel ta pogled in si mislil:

»Ta dva sta se pa dobro vzela skupaj.«

Slednjič je prišel zadnji romar in zdaj se je začelo za Marcelka težko

delo, a moral je hiteti, ker je že razločeval iz vasi znane glasove. Hitel je torej z vsemi silami, kajti med begunci je bila tudi upornica Vresjakova Handza.

Marcelku se je zdelo, da so ljudje že pri »Začaranem močvirju«, kajti v jutru je odmev dohajal jako izrazito, toda v resnici je stala tolpa preganjalcev šele pred gozdom.

Ko se je »vahmajster« prepričal, da pazijo na poti ob kraju gozda objezdniki, je začel na povsem konju postavljati v vrsto kmete, katere je nagnal skupaj ne samo iz Tesne, ampak tudi iz Nametov, veseleč se obljubljenih nagrad in pohvale.

Ko je zvedel od podčastnika, ki je načeloval na poti proti Červonki, da so romarji zbežali v gozd, se je veselo nasmejil in zaklical popu, ki se mu je približal:

»Živijo, batjuška! Ribe so v mreži, pripravite nagrado.«

»Vse bo... pojdemo!«

»Vahmajster« je ravno hotel dati povelje za odhod, kar se je razlegla trobenta, znamenje, da prihaja načelnik.

»Vahmajster« je zaslonil oči pred žarki vzhajajočega solca in zamrmral:

»Kaj pa ta?... Batjuška, sam ko-

DEMENTI GLEDE ALBANSKEGA VLADARJA.

Dunaj, 6. avgusta. Albanska korespondenca izjavlja, da govorice o izvolitvi princa Morica Jurija Schaumburga za albanskega kneza ne odgovarjajo dejstvu in da so vsa tozadevna ugibanja prezigodnja.

DROBNE VESTI.

Belgrad, 6. avgusta. (Izvirno.) Bulgari so v borbi z našimi četami poteptali vse določbe vojnega prava, pogazili obveze, katere so podpisali na haški konferenci; uporabljali so dum-dum-kroglice in dinamitne naboje. To pričajo številna poročila polkovnih poveljnikov. Poveljnikov namestnik v timoški konjeniški diviziji je 17. julija (po starem) videl, kako so Bulgari na garvanski postojanki nasadili na bajonet nekega našega ranjenca, ki je ječal od bolečin, bulgarski vojak so pa krog njega stoeč vpili »hura!« Poveljnik drugega eskadrona, Spira Čakovski, je videl sežgano truplo na postojanki severno od Karahamsali. Poveljnik mitralješkega oddelka, Čemerikič, je videl dve sežgani trupli, eno pri karauli Šoba, drugo blizu Krivolaka. Poveljnik moravske divizijske konjenice II. poziva poročila, da so patrolje našle sežgano trupla in razmesarjene ranjence; nekaterim je bila odsekana glava, drugim roke, noge, tretjim odrta koža in izrezano meso.

Belgrad, 5. avgusta. (Izvirno.) Včeraj je dospelo v Belgrad 250 ranjencev.

Sofija, 6. avgusta. (Agence telegraphique bulgare.) Inozemski vojaški atašeeji so danes dopoldne odpotovali, da si ogledajo čete, ki stoje na fronti proti grški in srbski armadi.

Grof Berchtold, varujte se!

Avstro-ogrška monarhija je v zadnjem času doživela zadosti razočaranj. Ni se uresničilo njeno pričakovanje, da bi Turčija premagala balkansko zvezo. Ko je Turčija ležala na tleh, se je — pač ne brez vednosti Avstrije (beri zadnji članek Bismarkovega intimusa v »Zukunft«) — razbila srbsko-bulgarska zveza, toda konec ni bil ta, da bi se bila razdelila Srbija, ampak narobe ta, da bi se bila kmalu razkosala Bulgarija. Od Rumunije je grof Berchtold na podlagi opazovanj in poročil kneza Fürstenberga do zadnjega hipa upal, da bo podpirala Bulgarijo proti Srbiji in Grčiji, a Rumunija je pomagala Bulgarijo oskubiti, kolikor se je le dalo. In mogoče bo zaroka presumptivnega prestolonaslednika rumunskega s carjevo hčerko Olgo Nikolajevno plačilo, s katerim se bo to delo odplačalo. Končno pa je vprašanje Kavale, naj se potem reši tako ali tako, pokazalo, da med Avstrijo in Nemčijo ni več tiste harmonije, ki je bila dozdej najtrdnjša opora naše politike.

Toda mi nočemo rekrimirati. Pač pa je naša dolžnost opozoriti voditelje naše države na nevarnost, ki preti naši državi od njenega prvega in zakletega sovražnika, Italije. Italija nas zlasti zadnje dni z več kot sumljivo marljivostjo podpira, se pridružuje vsem našim korakom, se strinja z nami, da bi Srbija ne smela dobiti preveč Makedonije, Grčija pa ne Kavale, je skušala saj navidez enako kakor naša diplomacija Rumunijo od Srbije in Grčije ločiti.

Tisti, ki Italijo predobro poznajo, so se zadnji čas začudeno povpraševali, kako si je neki to razlagati, da se Italija za cilje avstro-ogrške oficijelne politike skoraj še bolj eksponuje nego Avstro-Ogrska sama? Kako se strinja to z izredno lokavostjo in previdnostjo Macchiavellijevih rojakov?

zaški poročnik prihaja s polovico stotnije.

»Hvala Gospodu Bogu! Zdaj nam puntarji ne odidejo,« se je nasmehnil.

»Kaj, človek se natrudi, zdela, vse premisli,« je vzdihnil »vahnajster«, »meso sne pa kdo drugi, a ti vahnajster se obriši pod nosom. Gotovo je kdo izmed teh pasjih sinov objezdnikov naznanil kozakom, da prihaja množica upornikov.«

»Ne jezite se,« ga je tolažil pop, »jaz bom v svojem raportu napisal čisto resnico, jaz sem duhovna oseba.«

»Ili, ena beseda poročnikova velja več, kot cel vaš raport,« se je nasmehnil prezirljivo, »z Bogom batjuška... grem po službi.«

Pognal je konja z nahajko in jahal streljaj poročniku naproti, teptal svežo setev na veliko jezo in žalost kmetov, a konj se je pogrezal v mehko zemljo in ruval s kopiti ne samo korenine, ampak izkopaval tudi posajeni krompir.

Pop je vzdihnil nad svojim konjem, vzdihali in kleli so na tihem tudi kmetje.

Slednjič je »vahnajster« prišel do poročnika, dal natančni raport in potem je poročnik prevzel povelje.

Romarje, ki so šli na božjo pot, je smatral za puntarje, upirajoče se z

Da Grčiji, katere se boje, ne privoščijo njenih pridobitev, je umljivo, da pa zasledujejo protisrbsko politiko, ta skrivnost se pa ne dá izlepa odgonetati; zlasti, ko se dobro vé, kako intimno je rusko-laško prijateljstvo.

Toda tudi laške intrige niso tako nepredorne, da bi se ne dal razkriti motiv, ki jih vodi. Da Italija vsega tega ne dela iz ljubezni do Avstrije, je jasno, in če merodajni činitelji na Dunaju kaj takega mislijo, potem, žal, še nismo doživeli zadnjega razočaranja, ampak nas največje še čaka. Zakaj, česar laška diplomacija ne pove, to dá čutiti laško časopisje, predvsem pa »Corriere della Sera«, ki vedno najboljše tolmači namene rimskega kabineta. V strahu, da bi se srbska javnost od Italije ne odvrnila, nam ta list razodeva, kaj pravzaprav tiči za italijanskimi diplomatskimi kovarstvi. »Corriere« spominja v očito od merodajne strani inspiriranem članku Srbijo na to, da je leta 1908. Italija Avstrijo primorala, da je izpraznila Sandžak, vsled česar so bili omogočeni veliki uspehi balkanske zveze, predvsem pa srbski. Nadalje opozarja Srbijo, da se je Italija lani zelo prizadevala Avstrijo pregovoriti, naj Srbiji dovoli Drač kot politično posest in je bil njen trud le zato zaman, ker ni kazalo zaradi tega tvegati svetovne vojske. Na Dunaju naj se — tega »Corriere« ne pove — spomnijo pri tej priliki tudi na to, da Italija Avstrije glede Skadra ni hotela aktivno podpirati, preden ta ni priznala italijanske interesne sfere glede Valone, in da je pravzaprav le kralj Nikita s tem, da je odnehal, preprečil, da Italija ni prišla v položaj izvajati iz te avstrijske koncesije zadnje konsekvence. »Corriere« razlaga nato, zakaj se Italija zdaj ne ogreva za to, da bi se Srbija preveč povečala v Makedoniji. Zato, ker se bo s tem še bolj onemogočilo, da bi Bulgarija in Srbija postali zaveznici in tako mogli zasledovati prvotno mišljeni cilj balkanske zveze: nasiti srbske aspiracije na severo in severozapadu, absorbirati Srbo-Hrvate, ki žive danes v Avstro-Ogrski! Grof Berchtold: tako, doslovno tako se izraža laški publicist na podlagi informacij, dobljenih v Rimu!

In zato naj se ne verjame, da Italija podpira Bulgarijo z istim namenom kakor Avstrija. Besede so iste, duh pa je drugačen. Če skuša Italija v Bukareštvu prekrizevati srbsko-grške načrte, ni to razumeti tako, kakor da bi hotela Srbijo resnično oskudovati, ona gre za tem, da bi Srbijo obvarovala revanše Bulgarov in da bi si Srbija ne nakopala na rame makedonskega bremena. Italiji ni dosti na tem, da riskira neprijaznost Grčije — to se že še lahko popravi — da bi si pa hotela odtujiti povrh še Srbijo, to morejo misliti le naivneži. Pač pa je Italija zelo zadovoljna, če se njeni koraki v Avstriji tolmačijo tako, kakor da bi se trudila za interese habsburške monarhije.

Taka je politika naše zveste zaveznice, ki slejkoprej upira svoje poglede na Trst in Trentino. Politika rimske volkulje. In zato je treba zopet in zopet opozarjati našo diplomacijo, naj vendar izpregleda. Najbolj nevarna je za Avstrijo ljubezen Italije! Zdaj, ko nas rabi, da vtakne v svojo malho Valono in Rhodos, se nam priljuje, ko pa bo svojih pridobitev enkrat za vselej sigurna, nas bo izdala s prvim, ki pride.

FRANCOSKI SENAT SPREJEL TRILETNO VOJAŠKO SLUŽBENO DOBO.

Francoski senat je odobril po poslaniški zbornici sprejeto postavo o triletni vojaški službeni dobi.

dejansko silo, torej je prerešetal v mislih načela vojne taktike in v polkrogu je po tatarsko obdal gozd od mosta do mosta.

Kozaki so se razkropili po razoranem in obsejanem polju, teptali ravno poganjajoče žito, nekoliko višje porastlo ozimino, posajeni krompir.

S šumom, vriskanjem in kričanjem so vedno bolj zoževali polkrog. Na desnem krilu je načeloval poročnik, na levem pa podporočnik.

Šli so v gozd, preiskali vsak grm, vsako jamo, približavali se previdno skrivališčem in grobljam.

Slednjič so stali v vrsti nad zaspanimi, temnimi vodami »Začaranega močvirja«.

O romarjih ni bilo niti sledu.

»Da bi jih hudič, saj vendar nimajo perutnic, kam so se spravili?«

Poročnik je bil jezen, razdražen. Pozval je na vojno posvetovanje podporočnika, praporščaka in »vahnajstra« stražnikov, ki je dobro poznal kraj in ljudi. Posvetovanje je bilo burno vsled poročnikovega razočaranja. »Vahnajster« je trdil, da so se zločinci izmuznili ob strani, poročnik pa in podporočnik, da so se skrili v bičju in grmovju močvirja.

(Dalje.)

† Svetnik Iv. P. Vencajz.

Danes zjutraj ob pol 6. uri je prominul odlični naš somišljenik, gospod sodni svetnik in odvetnik Iv. P. Vencajz. Z njim izgubi naša stranka odličnega somišljenika in neumornega delavca, ki se sicer zadnja leta naravnost v politična vprašanja ni izpuščal, ker je vse svoje sile in moči posvetil vodstvu Vzajemne zavarovalnice. Rajni svetnik Vencajz je kljub hudi konkurenci drugih zavarovalnic Vzajemno zavarovalnico visoko dvignil. Danes tvori Vzajemna zavarovalnica mogočen člen v naši gospodarski organizaciji. Deluje sicer tiho, brez hrupa in šuma, a zato vztrajno in energično. Ves naš slovenski jug je sistematično organiziral. Med ljudstvom prireja predavanja, s katerimi je za izobrazbo veliko storila. Brez skrbi gleda Vzajemna zavarovalnica v bodočnost. To je predvsem rajnikova zasluga. Naš narod mu ohrani trajen spomin, ker mu je pokojnik ustvaril lasten zavod na zavarovalnem polju.

Iv. P. Vencajz je bil rojen kot sin učitelja v Št. Vidu pri Zatičini. V svoji mladosti si je izbral sodnijski stan, v katerem je radi svojih izrednih zmožnosti kmalu postal sodni svetnik. Ko je bil v Ljubljano premeščen, mu je delo naše stranke za ljudstvo zelo dopadlo. Pridružil se je takratnemu najradikalnejšemu krilu naše stranke: krščansko-socialnemu, ki je takrat pričelo izdajati »Slovenski List«. Radikalno krščansko-socialno krilo se je kmalu spojilo s katoliško narodno stranko, ki je pokojnika poslala v državni zbor, kjer je vrolo sodeloval za pravice slovenskega krščanskega ljudstva in bil tudi član delegacij.

Liberalci so se v pokojnika tiste čase silovito zaletavali in ga najpodelejšje napadali. Pravo gonjo so liberalci uprizorili proti njemu v »Glasbeni Matici«, ki jo je pokojnik kot predsednik visoko dvignil. Ta njegov trud na kulturnem polju so mu liberalci poplačali s tem, da so ga vrgli s predsedniškega mesta »Glasbene Matice« samo zato, ker si je v Ljubljani neustrahovano upal nastopiti kot kandidat naše stranke. Mnogo je pokojnik svoj čas tudi storil za organizacijo vinarstva. Čas za organizacijo vinarstva takrat še ni bil ugoden in je pokojnik zato tudi organizacijo vinogradnikov opustil, a izvedel je likvidacijo tako spretno, da ni nihče trpel škode, kakor sam, kar pa ni trolil okolu.

Pod Heinovim paševanjem našim somišljenikom v državni službi tla niso bila nasejana z rožicami. Bilo je treba prestati mnogo šikan. Pokojnik je zapustil sodno službo in otvoril odvetniško pisarno. Ko mu je stranka poverila nalogo, da naj izvede Vzajemno zavarovalnico, je zapustil politično torišče in se je izključno posvetil tej nalogi v dobrobit in v korist našega ljudstva, ki se je zavoda res tudi pridno oklenilo.

V sredi dela je možu dela neizprosna bela žena prerazala nit življenja. Nevarno bolan je bil pokojnik že dolgo časa, a počivati ni hotel. Z vso energijo je kljub boleznim delal naprej, dasi se mu je poznalo, kako hudo da je že bolan. Hodil je kakor da mu ni nič, v svojo pisarno in vodil zavod naprej še prejšnji teden, a te dni ga je vrgla bolezen na posteljo. Dobro pripravljen na smrt in previden s sv. zakramenti za umirajoče je danes zjutraj ob pol 6. izdihnil in izročil Bogu svojo plemenito dušo.

Zdaj smo ob pripravah za letošnji hrvaško-slovenski katoliški shod. Kako navdušeno je rajnik sodeloval in kako modro je vodil leta 1900 zunanja dela za II. katoliški shod! Za vsako podrobnost se je zanimal in spretno v tistih hudih časih vse storil, da se je II. katoliški shod izvedel z največjim sijajem! Ljudstvo ga je takrat izvolilo tudi za podpredsednika katoliškega shoda.

Slika o rajniku ne bi bila popolna, če bi ga ne opisali tudi kot človeka in kot šefa svojih številnih uslužbencev. Rajnik je bil zelo koncilianten, ljubezniv človek, znal je družbo zabavati, ni se sramoval prijazno in ljubeznivo tudi z revežem občeati. Vodil je sam tudi pisarno Vzajemne zavarovalnice in je bil med uradnim zelo priljubljen. Pridobiti jih je znal zase. Strogo je zahteval, da je storil vsak svojo dolžnost, a bil je z zavodovim osebjem skrajno ljubezniv in prijazen. Kadar ni bilo kaj prav, je dotičniku ljubeznivo in brez jeze povedal, zato bi pa šli tudi vsi njegovi uslužbenci zanj v ogenj in so vse sile napeli, da šefu niso dali povoda biti nezadovoljen. Rahla njegova graja je izdala več, kakor drugod najostrejši nastop.

Neumornega delavca na gospodarskem polju našega ljudstva ni več. Častito njegovo rodbino naj ob prebitki izgubi, ki jo ž njo čuti vsa naša stranka, teši zavest, da bo spomin na blagega pokojnika neizbrisno vsem, ko so imeli srečo ga poznati in ga tako tudi častiti kot moža redkih vrlin.

R. I. P.

Za pravice slovenskih železničarjev.

V nedeljo, dne 3. avgusta se je vršilo v Gorici protestno zborovanje zoper postopanje zloglasnega Wieserja, postaje načelnika v Gorici, ki se smatra na tej postaji za izvrševalno orodje nemškega narodnega sveta, podi slovenske železniške uslužbenke iz službe in nastavlja Nemce, da bi v Gorici postavil nov steber za nemški most do Adrije.

Slovenskemu delavcu se gre v tej stvari za obstanek in življenje, pa tudi gorški Slovenci ne morejo razumeti, po kakšni pravici bi oni s svojimi krvavo prisluženimi davki vzdrževali velikonemške agitatorje za pikelhaubo in Hohenzollerje. Na shod so torej prigrmili slovenski železničarji ter Slovenci iz Gorice in kmetje iz okolice, pa tudi gostje iz Trsta v velikem številu. Prostorni vrt hotela »pri jelenu« je bil tesno poln, ne samo mize so bile zasedene, ampak tudi med mizami so stali ljudje nabito drug poleg drugega. Tudi v sosednjih gostilniških prostorih je bilo ljudi vse polno.

Predsednik je otvoril zborovanje in prečital brzojave. Brzojavili so med drugimi poslanci: Fon, Kovač, Mikuš. Osebnost so se shoda udeležili in bili ves čas na odru deželni poslanci: Rojec, Furlani, Gorjup.

Predsednik je v kratkih besedah začrtal pomen zborovanja, omenil znani ukaz tržaškega Galamboša, ki jemlje avstrijskim državljanom ustavno zajamčene pravice, kar je povzročilo med udeleženci vihar ogorčenja, potem pa svetuje železničarjem, naj se nepotrebno ne izpostavljajo in ne oglašajo k besedi, ker bodo že drugi govorili zanje krepko dovolj. Toda te besede niso mogle pomiriti razburjenih železničarjev. Kadar se gre za obstanek in življenje, je človeška pomirjevalna beseda zaman. Neprenehoma je pretrgavalo predsednikove besede kričanje in žvižganje razburjene množice. Predsednik je pozval odločno, naj krotke svoje jezo in se ne dajo zapeljati k nepostavnim činom ali besedam, kar je slednjič toliko pomagalo, da se je zborovanje vršilo in zaključilo popolnoma v redu, dasiravno so ljudske strasti kipele in neprenehoma grozile z izbruhom. Državna oblast bi se morala lepo zahvaliti organizaciji železničarjev, ki ima v sebi toliko moči, da zadržuje jezo revnihi trpinov v postavnih mejah in preprečuje, da ne izbruhne čez postavne meje, kar bi bilo vsled anarhističnega postopanja nekaterih vladnih činiteljev popolnoma razumljivo.

Nato je predsednik podelil besedo tajniku železničarske organizacije, ki je pričel govoriti z mirnim, hladnim, a mogočnim glasom. On ni apeliral na čustva, ni razburjal strasti, ampak navajal samo dejstva, čital samo dokumente. Po dvorani je vladal ves čas mir, samo kadar je povedal kak posebno drastičen slučaj Wieserjeve in Galamboševe politike, so se odzvali razburjeni klici.

Najprej je omenil pisavo velikonemških listov, kako zabavljajo in grde slovenske železničarsko organizacijo. Seveda jim je ona na poti, ker ovira delovanje vsememskih hujskačev, da ne morejo neovirano graditi nemškega mostu do Adrije, po katerem bi se Hohenzollerjevci vozili iz Berolina v Trst. Slovenec je v tolikih bojih preliv za Avstrijo kri, da se sedaj nikakor ne more pridobiti za nemško iredento. Torej ga skušajo vreči z rodne zemlje in nastavitvi Nemce. Očajo železničarski organizaciji, da je anarhistična. Ona stoji na avstrijskem stališču in goji v svojih članih avstrijsko čustvovanje.

Ko je ožigosal pisavo veleizdajalskega nemškega časopisja, se je spravil čez znani Galambošev ferman ter ga je grozno zdelal. Dokazal je, da je Galamboš v dotičnem fermanu pisal tudi neresnico. Ržaški ravnatelj je namreč v svojem fermanu trdil, da doslej od strani slovenskih železničarjev ni prišla na ravnateljstvo še nobena pritožba. Govornik je pa na podlagi dokumentov dokazal ter navedel slučaje, ko so se železničarji na ravnateljstvo pritoževali čez ravnanje Wieserja in njegovih kompanjonov. Nekaterim pritožbam je dalo ravnateljstvo prav, nekatere pa odklonilo, dasiravno so bile popolnoma opravilene, v svojem fermanu pa trdi Galamboš, da ni prišlo doslej na ravnateljstvo še nobenih pritožb. Seveda, v mnogih in jako kričečih slučajih tudi ni mogoče vložiti pritožb. Ako je slovenski, najboljše kvalifikovani delavec, ki še ni stalno nastavljen, naenkrat vržen na ulico, Wieser se pa peče na Koroško ter nabere tam koroških Nemcev, najslabši delavski material, katerega že nikjer na Koroškem ne morejo rabiti, ter jih nastavi na mesto domačinov, je seveda vsaka pritožba brezuspešna. Slednjič je pozval govornik, da se mora vsa slovenska javnost zavzeti za revne slovenske trpine in nastopiti zoper njihove zatiralce. Zlasti je pozval vse slovenske poslance, brez razlike strank, naj v državnem zboru spravijo na dnevni red Galambošev ferman, da vidijo merodajni gospodje na Dunaju, kako postopajo avstrijski uradniki na jugu.

Konečno se je spravil čez Wieserja samega, ki je tvoril jedro njegovega govora. Najprej je dokazal iz Wieserjeve preteklosti, da je on jako malo zmožen uradnik, ki s svojimi zmožnostmi nikakor ne bi mogel priti naprej. Zato se je vdal nemškemu narodnemu svetu in ta ga je začel podpirati, da je napredoval jako hitro in je v kratkih letih vključil svojim slabim zmožnostim postal že postajenačelnik v Gorici. Sedaj drži nemški »Volksrat« Wieserja z vso silo. V Avstriji se jako hitro menjajo nazor. Svoj čas so trdili, da je Prohaska najvažnejša nujna državna potreba za Avstrijo, ki je vredna, da Avstrija zanjo riskira svetovno vojsko. Sedaj pa trdi, da je Wieser za Avstrijo državna potreba. Toda tudi Wieser pojde, kakor je šel Prohaska. Nato začne govornik naštevati in opisovati nekatere posebno kričeče slučaje Wieserjeve vlade na goriškem kolodvoru. Silno razburjenje je nastalo med poslušalci, ko je z imenom navedel in prečital pismo neke revne ženske, vdove s peterimi otroci, ki se nahaja sedaj v Gorici brez vseh sredstev. Imela je na kolodvoru službo, da je pometala peron in snajila stranišča. Ker pa se ni marala udati pohotnim zahtevam nemških uslužbencev (govornik je navedel ime dotičnega človeka), jo je Wieser takoj spodil iz službe, da se nahaja sedaj v največji revščini. Kričeč je tudi slučaj nemškega poduradnika, ki sliši menda na ime Pendeus. Mož ima 2200 kron plače na leto in avanzira vsak čas izvanredno, a nima drugega dela, kakor da na kolodvoru gleda avtomate in poslušča, če kak slovenski uslužbenec slučajno ne izpregovori kakšne slovenske besede, da ga takoj zatoži Wieserju, ki spodi reveža iz službe. Nekega uslužbenca so obdolžili tatvine, da bi ga vrgli iz službe (kar je jako rado rabljeno sredstvo). Delavec je rekel, da lahko pripelje deset priči, da ni on tega storil, a Wieser mu je odgovoril: »Pripeljite priči, kolikor hočete, pa vam vseeno ne verjamem.« Slovenec je najstrožje kaznovan ali celo odpuščen iz službe, ako se mu pozna tudi samo mala pijanost. Bil je pa slučaj, da je bil Nemec popolnoma natrkan in je sam priznal, da je veliko pil, a načelnik mu ni verjel, temveč je rekel, da je človek samo zaspan, in ga seveda ni kaznoval.

Slovenskemu delavcu je umrl otrok, a oče ni dobil dopusta, da bi šel za pogrebom, nemškemu uslužbencu pa dajo takoj dopust, da agitira za veselice nemškega Schulvereina in podobnih vsenemških bojevitih organizacij. Ko je navedel mnogo slučajev take vrste, je zaključil z vzklikom, da je že skrajna potreba, da se naredi konec temu škandalu. Za to je treba zastaviti vse sile.

Za njim je govoril dr. Mandič iz Trsta, ki se je pečal zlasti s pravno stranjo Galamboševega fermana, katerega je neusmiljeno raztrgal. Slabo pravdo mora izgubiti tudi najboljši advokat, in Wieserjeva zadeva je tako slaba, da je tudi Galamboš ne bo mogel dobro braniti. Toda kriv ni Wieser sam, ampak kriv je cel sistem. Galamboš in Seemann sta kriva ravno tako, kakor je kriv Wieser. Wieserju je bila že od začetka začrtana pot, on ni uradnik, ampak agitator nemškega »Volksrata«. Na tem stališču je napredoval ter bo v kratkem prišel še višje, potem bo pa nekoliko utihnil ter stal v ozadju in iz ozadja podpiral delovanje podrejenih uradnikov.

Slednjič se je obrnil s pozivom na socialne demokrate, naj se zganejo tudi oni in pridružijo v tej zadevi, ko se gre za obstanek slovenskega delavca, skupnemu nastopu.

K besedi so se priglasili: za goriške Slovence dr. Medvešek, docent dr. Vošnjak, od delavske organizacije v Trstu dr. Kisovec, da deželne poslance Furlani i. dr.

Med Vošnjakovim govorom je nastalo nekoliko nemira, ker se je lotil politike in volitev ter prijel socialne demokrate, ki so mu pričeli ugovarjati. Toda predsednik je hitro naredil red. Drugače se je pa celo dolgo zborovanje vršilo v najlepšem redu, dasiravno je bilo ogorčenje ljudstva velikansko.

Govorniki so poudarjali, da je shod nestrankski, ker se gre samo za revnega slovenskega delavca brez razlike strank. Slovenski katoliški poslanec župnik Rojec je bil podvržen za burnim navdušenjem, ko je sredi zborovanja prišel na oder. Slovenska Ljudska Stranka ni bila žaljena z nobeno besedo in čutili je bilo, da se govorniki skrbno izogibajo vsake besede, ki bi zamogla žaliti katoličane. Celo besede »klerikalec« so se izogibali in je padla samo enkrat, toda brez žaljive zveze.

Dnevne novice.

— Cerkvene slavnosti na hrvaško-slovenskem katoliškem shodu 24.—27. avgusta t. l. V nedeljo dopoldne daruje sveto mašo na Kongresnem trgu pred nunsko cerkvijo Nj. Prezvišenost nadškof zagrebški dr. Bauer. V ponedeljek je v stolnici ob 7. uri jutraj govor Nj. Ekscelece goriškega metropolita dr. Sedeja o verskem življenju in nato pontifikalna

sv. maša. V torek je ob istem času v stolnici govor prevzvišenega tržaškega vladika dr. Karolina o karitativnem delu in sledi pontifikalna sv. maša. V sredo ob 7. uri je v stolnici slovesni requiem za vse umrle člane prejšnjih katoliških shodov; daritev opravlja knez in škof dr. Anton Jeglič.

— 35letnico obletnice bitke pri Jajcu praznuje danes naš domači pešpolk št. 17. Domovina se ob tej priliki s ponosom spominja junaštva svojih sinov. Slava vsem, ki so s svojimi junaštvimi v bitki pri Jajcu spleli okoli zastave našega domačega polka lororov venec slave!

— Liberalcem se vse pokazi. Liberalci so bili vsi pokoncu, ko so vsled spora med mlado in staro strujo prišli na Goriškem slučajno na vrh »edovisni« kandidati. Toda te ljudi je zadela že zdaj, ko so komaj izvoljeni, huda nesreča. Združeni slovenski odbor je izdal parolo, naj Slovenci kompaktno volijo kandidate laške katoliške stranke, da se enkrat za vselej pokoplje gnijla kamora. Tega sklepa smo se vsi Slovenci veselili. To tembolj, ker ni bila nobena skrivnost, da je bila laška ljudska stranka pripravljena v zvezi s Slovenci preosnovati mestni in deželni volilni red in začeti novo ero v blagor vseh narodnosti. Toda liberalizem ne pozna nobene discipline in poštvalnosti, ker ne umeva posebiti skupnega cilja nad osebne interese. In tako so se našli tudi v Gorici različni »propadli veljaki«, kakor jih današnji »Dan« imenuje, ki so zahrbtno par ur pred ožjo volitvijo iznašli, da bi izvolitev laške ljudske stranke pomenjala zmago »klerikalizma«. »Klerikalizem« je pač za vse dober, tudi če si hoče kdo, ki je skrahiral, zopet pridobiti kaj imena. In tisti, ki pridejo pri besedi »klerikalizem« v tako duševno razpoložanje, kakor če bik vidi rdečo junjo, so seveda oddali svoje glasove kamori, s katero jih veže duševno sorodstvo. Kamora je na ta način s 15 glasovi večine zmagala! Da je tudi čestita družba starosturjarjev k tej zmagi pripomogla, je čisto jasno. Nam je žal in sploh vsem, ki so se nadjali, da se iz goriške dežele prežene laškonacionalni iredentarski smrad, toda nesložnost in duševna razbitost slovenskega liberalizma ni nikdar zmožna priboriti resničnih in trajnih uspehov. Tako so se bahali, da je zmagala stranka izključno narodnega programa in sloge, pa je del njihovih pristašev pomagal na konja največjim sovražnikom slovenstva! To bo šele zmeda v prihodnjem goriškem deželnem zboru! Že zdaj se »složni Slovenci« medseboj hudo prepirajo. Večina s Faiduttijem bi jih bila silno utrdila, pa so liberalni mojstri — skaze to pokvarili. »Es wäre, ah, zu schön gewesen, es hat nicht sollen sein...«

— Nemškonacionalne lumparije postajajo od dne do dne večje, obenem pa zahtevajo t ljudje, da bi jih Slovenci še podpirali. Tako se današnja »Tagesspost« in »Tagblatt« vsajata, ker je »Slovenec« podpiral akcijo jugoslovanskih železničarjev zoper Wieserja, češ, da se za S. L. S. ne spodobi udeleževati se te »gonje zoper državo« in zagovarjati »anarhističnega« in »proti monarhiji« naperjenega gibanja zoper goriškega postajenačelnika! Če se Slovenci upiramo ponemčevalnim tendencam Wieserja, ki je sluga v službi »Volksrata«, in če protestiramo proti temu, da meče ta mož slovenske delavce in uslužbence na cesto, da nastavi na njihovo mesto Nemce, je to obenem naravnost proti monarhiji in nemara celo proti habsburški dinastiji. Nemški nacionalci so navajeni vsako svojo lumparijo pokriti z interesi »monarhije«, pa so le njihovi pangermanski interesi in njihova samogoltnost. Da se bomo proti temu branili, je jasno.

— Volitve v inženjersko komoro, ki so se vršile dne 6. t. m., še niso definitivno končane, in sicer vsled diferenc, ki so se pojavile v italijanski sekciji. Največ glasov v tej sekciji je dobil inženjer Piani, ki je avtoriziran kot inženjer iz vseh gradbenih strok. Vladni zastopnik je interpretiral to avtorizacijo tako, kakor bi bil ing. Piani avtoriziran kot inženjer za gradbenstvo, inženjer za arhitekturo, inženjer za strojništvo in kot zemljemerec. Vsled tega je izključil ing. Piani od volitve v zmislu tozadevne ministerialne naredbe 4. kategorije. Ker je bila s tem takozvana Maglicheva stranka močno prizadeta, je proti tej interpretaciji naredbe protestirala, na kar se je volilni akt za italijansko sekcijo suspendiral, dokler ne poda ministrstvo za javna dela svoje interpretacije o avtorizaciji civ. inženjerja iz vseh gradbenih strok. Namestništvo bo prosilo za to interpretacijo telegrafično. Slovenska sekcija je izvolila komornim svetnikom ing. Drag. Gustinčiča in ing. Josipa Skoberneta, namestnikom pa geometra Kristijana Pertota. Ker pa ne sme sedeti v načelstvu več kakor ena

tretjina svetnikov iz iste kategorije, ni še odločeno, ako obdržita oba izvoljena svetnika slovenske sekcije svoja mandata. Nemška sekcija je izvolila svetnikom ing. Wegererja in ing. Schiestla. Volitev se bo nadaljevala najbrže drugi teden. Izvolitve se sedaj še ne publicirajo.

— Najvišja modrost avstrijske nemške politike. Nemški poslanci na Češkem so izdali oklic, v katerem vale krivdo za absolutizem v češkem kraljestvu na vladu, ker ni podpirala nemških želj in se boji tistih Čehov, ki kujejo v Peterburgu, Parizu in Belgradu panslavistične načrte v škodo države. Tako Nemci denuncirajo! Kadar se ne zadovolji nemška požrešnost, takrat je seveda kriv — Peterburg ali Pariz, če ne celo London, avstrijski Slovani smo pa kajpada v stalni zvezi in stiku z ruskim carom ali vsaj z njegovim dvornim ministrom. Na ta način skušajo avstrijski Nemci vzdržati svoj komando v Avstriji, toda to je presneto jalovo sredstvo.

— Odlikovanje. Sušje pri Ribnici. Občinski odbor je v svoji seji že mnogo let za duševni in telesni blagor med nami delujočega preč. gosp. župnika, dekana, častnega kanonika in viteza Franc Jožefovega reda Frančiška Dolinarja ob priliki njegove zlate maše soglasno izvolil za častnega občana.

— Iz ljudsko — šolske službe. Absolvirana učiteljica kandidatinja Marija Brežnik pride kot volonterka na petrazredno ljudsko šolo v Novem mestu. — Prov. učitelj na ljudski šoli v Borovnici Ivan Verbič je v isti lastnosti prestavljen na šestrazredno ljudsko šolo na Vrhniki in prov. učitelj na deški ljudski šoli v Spodnji Šiški Ludovik Ivnik v enaki lastnosti na šestrazredno ljudsko šolo pri Devici Mariji v Polju. — V Zasipu je za leto 1913-1914. dovoljen skupen ponavljalni pouk.

— Umrla je danes ponoči nenadoma od kapi zadeta v Zagorju na Krasu gospa Katarina Faturo, soproga županova. Pokojnica je bila blagega srca in velika dobrotnica revežev. Pogreb bo v soboto ob 9. uri jutraj. N. v. m. p.

— Iz kranjske državne stavbinske službe. Stavbni adjunkt Franc Emmer v Kranju je imenovan za c. kr. inženjerja, stavbni praktikant Alojzij Kralj v Ljubljani pa za c. kr. stavbne ga adjunkta v državni stavbinski službi na Kranjskem.

— Potres. Iz št. Ožbalta poročajo: Danes, 6. avgusta, jutraj ob 3. uri 14 minut je bil tukaj močan od podzemeljskega bobnenja spremljan potres, ki je trajal kakih 5 sekund. Smer mu je bila, kolikor se je dalo spoznati, od vzhoda proti zahodu.

— Zanimiva 40 letnica. V Varaždinu se je dne 2. avgusta obhajalo izredno slavlje. Hrvaški pešpolk št. 16 je slavil slovensko 40 letnico, kar se je opustila mejna vojaška straža ali granica. Ob pol 9. uri dopoldne je častna stotinja prinesla iz vojaškega muzeja (shramba za starinske reči) staro častiljivo in vse prestreljeno zastavo graničarskega polka na dvorišče pred polk, ki je bil v paradi. Vojaški duhovnik Gruš je služil na prostem sv. mašo, vojaški kaplan Veseli pa je imel na vojaštvo navduševalno pridigo, v kateri je slavil hrvaške vojske kot vedno zveste Boгу, cesarju in domovini. Polkovnik Vrkljan se je v govoru spominjal junaških činov, ki jih je polk izvršil v bojih na Nemškem in pod očetom Radeckijem v Italiji. Stotnik Perné je še posebej poudarjal slavno zgodovino, ki jo ima polk za seboj, kar so vojaki pozdravili z gromovitimi »Živio«-klici. Nato so se med častnike in vojske razdelila razna odlikovanja. Slavnost se je končala s poklonitvijo častne stotnije z zgodovinsko in sedanjo zastavo pred brigadnim poveljnikom. Popoldne se je vršila slavnostna pojedina za častnike in tudi moštvo je bilo bogato pogoščeno.

— Pogreša se deklica, stara 17 let. Doma je iz vasi Podgora, pošta Kamnik, oblečena je v črno obleko, je velike postave in govori samo slovensko. Kdor kaj ve o njej, naj takoj sporoči očetu: Janez Kopač, posestnik, vas Podgora, p. Kamnik.

— Tepeži. Znani hujskač Janez Zore iz Kandije je dne 27. julija že cel dan iskal po gostilnah prepira. Slednjič je naletel na Albina Fišter in Franceta Fink, doma iz Ljubljane, v Murnovi gostilni. Ta dva sta ga prišla in prav pošteno našvrkala. Leteli so tudi vrči in kupice. Pri tem je zadel tudi Franc Rifelj iz Ločne, ko je hotel stopiti v krčmo, vrč v glavo, kateri mu je prebil kožo do kosti, tako da je moral v bolnišnico, Zore pa domov in mu boče najbrže vsled udarca levo oko opešalo. Isti dan sta napadla Jože Berzin in Alojzij Glavič iz Potverokevasi, znana pretepača, hlapca Silvestra Kresnika in ga pretepla. Pri padcu si je zlomil nogo — z žilovko pa sta mu prizadejala obetne udarce.

— Vol pobegnil. Na Rovišah, p. Radna pri Sevnici, je zdijal vol Neži Simončič,

vošestnici. Kdor ga vjame, dobi primerno nagrado.

— Nesreča. 24. julija so pripeljali štiri-letno Miciko Smrke iz Poljan v žensko bolnišnico v Novo mesto. Stroj za vrtnanje ji je odtrgal desni kazalec, druge prste pa strl. Stari so se tačas nahajali na polju, a so odgovorni, ker so pustili dekletce brez nadzorstva. Zato jih sodišče že kliče na odgovor.

Primorske vesti.

— Goriške volitve. Pri včerajšnji ožji volitvi italijanskih trgov in mest so bili izvoljeni italijanski liberalci, ki so bili: Bombig 1181, Cesciutti 1171, Pascoli 1161, Pinausig 1166 glasov; krščanski socialci Pontoni 1146, Simsig 1117, Culot 1106, Rebulla 1135 glasov.

Ožja volitev v Gorici dne 6. avgusta med Italijansko ljudsko stranko in italijanskimi naprednimi klerikalci je končala z zmago komore. Dobili so:

Ital. ljudska stranka: Dr. Pontoni 1136, prof. Simzig 1131, ing. Culot 1111, dr. Rebulla 1111 glasov.

Kamoraši: G. Bombig (župan) 1181, dr. Cesciutti 1175, dr. Pascoli 1171, dr. Pinausig 1171 glasov.

Agitacija je bila huda in udeležba nepričakovano ogromna. Volitve se je udeležilo do 90% volilcev, kar se dosedaj v Gorici še ni zgodilo. Šlo se je za par glasov. Pri volitvi v petek so dobili laški kamoristi nekaj nad 1000 glasov, kandidati Italijanske ljudske stranke pa okrog 750 glasov in slovenski kandidati okrog 350 glasov. Narodni odbor združenih Slovencev v Gorici je pravilno uvaževal ta položaj ter sklenil, da pozove slovenske volilce, da se udeležijo ožje volitve za Italijansko ljudsko stranko, kateri bi bila na ta način zmaga zagotovljena. Šlo se je za neprecenljivo zmago nad komoro, ki je Slovenstvo v Gorici z železno pestjo tlačila k tlom. Ljudsko štetje je dokazalo, da je polovica prebivalstva Gorice slovenska; v občinskem zastopu pa nimamo nobenega Slovenca, med uslužbenci na magistratu nimamo niti nobenega pometaja; importira se kreature iz kraljestva, če jih ni mogoče dobiti tukaj, le da ne bi prišel noben Slovenec blizu. Sedaj je bil dan ugoden trenutek, ki ga je bilo treba izrabiti, da se upropasti italijanska komora. Slovenci v Gorici so se z navdušenjem odzvali klicu združenega odbora, vse je bilo pripravljeno, da odda glasove za kandidate italijanske ljudske stranke. V zadnjem trenutku, v torek popoldne pa je nastopilo par faliranih političnih veličin ter na svojo roko zahrbtno, proti sklepu odbora, začelo begati slovenske volilce. Letali so od hiše do hiše celo noč in agitirali za komoro, begali volilce, češ, kaj bo potem, če volijo laške klerikalce. Dobili so le nekatere na lim, a ker se je šlo za par glasov, so na ta način s svojim brezstidnim kršenjem discipline in izdajstvom povzročili, da se je odločil boj za komoro. Zadnji, najugodnejši trenutek, da se stre komoro, je zamujen. Regnikoli, ki so se včeraj še plazili okrog nas, se nam danes rojajo in pravijo, da takega narodnega efijaltstva vseeno niso pričakovali od nas. Da bomo še hujše tlačani v jarmu komore, se imamo zahvaliti osebam, ki so zagrešile ta neodpustni narodni zločin, ki ga ni mogoče primerno kvalificirati. Iz samega ostudnega strankarskega sovraštva in strasti so izdali neprecenljive interese Slovencev v Gorici v roke naših najzgodnejših sovražnikov-kamoristov. Vsi trezni in zavedni Slovenci v Gorici brez razlike strank obsojajo z nepovednimi zrazi ta za vse čase neodpušten korak liberalnih mešetarjev.

— Tržaški avijatik na Solnograškem. Iz kopališča Gastein na Solnograškem javljajo, da priredi tam prihodnjo nedeljo tržaški avijatik Giovanni Borgotti svoj prvi večji vzlet.

— Dvorna pošta v Miramaru. V Miramaru bo zopet etabliran poštni in brzojavni urad s telefonsko centralo, ker prebiva v gradiču nadvojvodinja Marija Jožefa.

Ljubljanske novice.

— Posebni vlaki na katoliški shod v Ljubljano. Do danes je ugotovljenih že deset posebnih vlakov, ki pripeljejo 23. in 24. avgusta v Ljubljano. To število se pa skoraj gotovo še pomnoži.

— Posebni vlak iz Trsta na katoliški shod v Ljubljano. Po Trstu in okolici je toliko zanimanje za katoliški shod, da je posebni vlak iz Trsta v Ljubljano dne 24. avgusta že zagotovljen. V tržaški skupini bodo nekaj posebnega prekrasne narodne noše iz tržaške okolice.

— Opozorjamo na nedeljsko veselico Šentpeterskega prosvetnega društva pri g. Flegarju. Izmed posameznih točk naj omenjamo nastop deškega naraščaja Orla, ki nam zapoje par ljubkih pesmi in proizvaja ob bengalični luči tolevalne skupine, nadalje nastopijo tudi gojenke s svojimi vajami. Za šaljivo stran bodeja skrbela znana

šentpeterska šaljivca. Torej v nedeljo na to veselico!

Ij Pevske vaje za katoliški shod. Pevska vaja za mešan zbor je danes zvečer v Ljudskem Domu. Začetek za ženski zbor točno ob tri četrt na 8. Za gg. pevce ob četrt na 9. **Prosimo nujno gospodične pevke in gospode pevce, da se gotovo udeležijo te skušnjel**

Ij Društvo »Pravnik« v Ljubljani sklicuje svojo izredno glavno skupščino na ponedeljek, dne 11. avgusta, ob 8. zvečer v lokalni »Zlatorog« (Gospodarska ulica št. 3) s sporedom: a) nagovor društvenega načelnika; b) premeba društvenih pravil glede na pravico ustanavljanja podružnic. — Odbor.

Ij Pogrešajo 16letnega ključavničarskega vajenca Alfonza Kolesa od ponedeljka, dne 4. avgusta t. m. Fant nosi delavniško črno obleko, rjav klobuk in modro ključavničarsko srajco. Obraz je zagorel, ima črne oči, obrve in lase. Kdor bi kaj vedel o njem, se prosi, naj sporoči policiji.

Ij Vojaške zadeve. Danes je odkorakal k polkovnim vajam I. bataljon 17. pešpolka; prenočeval bo v Kranju. Jutri bo bataljon prenočil v Trzinu, 9. in 10. v Podgori, 11. in 12. v Celovcu, odkoder se 13. avgusta skupno s polkom poda na vaje. Danes ima bataljon na potu vaje; v Kranju bo zvečer slovesno proslavil spomin na bitko pri Jajcu. — Pešpolk št. 27. kralj Belgijce odide iz Ljubljane v sredo, dne 27. avgusta. — Vaje 28. pehotne divizije in 22. domobranske pehotne divizije trajajo do vključno 4. septembra, vaje 6. pehotne divizije pa do vključno 26. avgusta. Po končanih vajah pridejo v Ljubljano I. bataljon 17. pešpolka 31. avgusta po železnici; 27. pešpolk 7. septembra peš; 2. eskadron 5. dragonskega polka 11. septembra peš; 7. topniški polk 7. septembra peš; I. bataljon ljubljanskega 27. domobranskega pešpolka po železnici. Med vajami se pripeljejo v Ljubljano po železnici in izstopijo: 19. avgusta 3. bataljon 27. pešpolka in graški domobranski pešpolk št. 3, 20. avgusta pa mariborski domobranski pešpolk št. 26.

Ij Na c. kr. drž. obrtno šolo v Ljubljani je predstavljena učiteljica Martina Lindtner, doslej učiteljica na ženski obrtni šoli v »Šolskem domu« v Gorici, oz. na drž. obrtni šoli v Trstu.

Ij Promenadni koncert v »Zvezdi« je preložen za jutri zvečer. Začetek ob pol 6. uri.

Ij Za »Rokodelski dom« v Ljubljani je daroval č. gosp. novomašnik Iv. Zerkja v 20 K. Bog povrni!

Ij Umrlj so v Ljubljani: Bohinc Ivan, 50 let. — Šesek Ivan, 40 let.

Ij Nesreča. Včeraj je doma z voza padel 57letni mizar Alojzij Mrva, pristojen v Litijo ter zadobil tako močne notranje poškodbe, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

Ij Izgubljeno je bilo od Poljanske ceste št. 13 pa do Martinove ceste nihalo stenske ure, katero naj pošten najditelj plačevali oddati v Poljšakovi gostilni na Martinovi cesti.

PREGANJANJE SLOVAKOV PO MAŽARIH.

Iz Turosa Sv. Martin se poroča, da so se pričele slovaške narodne slavnosti, katerim so prihiteli tudi gostje s Češkega in z Moravskega. Mažari nastopajo proti Slovkom s silo. Policija je razgnala njih shod in ni pustila zborovati klubu »Slovenska mladež«.

Štajerske novice.

Š Našo zemljo si lastijo. Od Sv. Duha na Ostrem Vrhju smo dobili sledeče pismo: Zadnja »Marburger Zeitung« prinaša uvodnik o našem kraju in jamra, ker ostane tukajšnja šola še nadalje slovenska. Na razne pijane izbruhe »Marburger Zeitung« urednika renegata Jana in njegovega poročevalca štajercijanca in renegata K. ne bomo odgovarjali, a zavreči, odločno zavreči moramo nesramno trditve teh odpadnikov, da bi naš kraj bil kdaj »deutsches Gebiet«. Skoro sami Slovenci prebivamo tukaj, so pred nami prebivali in še bodo. Pa ne samo Sv. Duh, tudi sosednji kraji: Sv. Križ, Sv. Jurij, Remšnik, Kaplja, Lučane, Gomilica itd. so slovenski. Večkrat grem obiskat prijatelja v Arvežu (Arnfels) in tudi ta mi pravi, da je celo krog Arveža, Ivnika, Št. Lovrenca, Zelenega Travnika in dalje tam okoli vse polno družin, ki doma skoro samo slovensko govorijo. Le žal, da ne dobijo slovenskih knjig ali časnikov v roke in se v cerkvah več ne sliši slovenska beseda, sicer bi se še tudi v teh krajih slovenstvo vsaj deloma lahko ohranilo. Dobro bi bilo, da bi kak slovenski dijak sedaj ob počitnicah preiskal slovenstvo v teh krajih. Trikrat nesramna laž pa je, da bi zemlja, na kateri živimo, bila nemška last. Mi obmejni Slovenci proti tej oholi trditvi energično protestiramo.

Š Nemci na slovenskem Pohorju. Nemški listi poročajo, da bo otvoritev mariborske nemške koče na Pohorju (Marburger Hütte) dne 24. avgusta. Najbrže bo kočo blagoslovil pastor Mahnert. Nemci cedijo sline po našem zelenem Pohorju. Dolžnost naša je, da se nemški oholosti zoperstavljamo na vse načine. Pohorja jim ne damo za nobeno ceno! Znani šentlenartski kozlostrelec pa hoče na vsak način s skupno in dosedaj nepristransko podravsko podružnico planinskega društva zanesti razprtijo. Mož brez razprtije in zgačarije ne more živeti. V Št. Lenartu deluje skupno z nemškutariji in jih brani, ker se mu naši pristaši nočejo klanjati, v Rušah pa bi tudi rad imel prvo besedo. Človek, ki v narodnih rečeh nima popolnoma čistih rok, naj ne sili v ospredje.

Š Kako liberalci zmagujejo. Od Sv. Bolfenka pri Središču nam pišejo: V občini Vitan se so prejšnji teden vršile občinske volitve. V naši okolici imamo najstrupenejšje liberalce celega ormoškega okraja. Celih 14 dni so njih agitatorji divjali kot bensi od volilca do volilca. Nekemu našemu možu-omahljivcu so ponudili 20 K zato, da je ostal doma, druge so s silo pritirali na volišče. Središki liberalni »bogataši« so vsi do zadnjega pridrveli na volišče, celo »nepristranski« nadučitelj in pisatelj Kosi je dal s pooblastilom voliti z liberalci. A sreča jim je bila le toliko mila, da je zlezlo 6 liberalcev v odbor. Vitau—Lačoves pa bo še kljub temu po večini na naši strani!

Š Osebnost. Slovenski deželni odborniki g. Fran Robič je nastopil enmesečni dopust in se vrne šele 2. sept. na svoje mesto v Gradec.

Š Ni imel sreče. Uradnik užitninskega daca Franc Fijauz iz Ljubčnega pri Celju je poneveril 1500 kron denarja užitninskega najemniku Francu Ropanu v Ljubčnem in zbežal. Dne 3. avgusta so prefriganca ujeli na Ponikvi. Od poneverjenega denarja so našli še samo 690 K. Imel je pri sebi potne listine za v Ameriko in jo je mislil že drug dan odkuriti čez lužo.

Š Rodovitna krava. Martin Čagran, posestnik v Slavonskem Vrhju, obč. Očeslavci pri Sv. Petru blizu Radgone ima kravco, ki mu je dala trikrat zaporedoma dvojčke. Pač lep napredek in pomoč pri živinoreji. Predlamskim je izkolila na pust (»fašenk«), lani o Veliki noči (»vüzmi«), letos pa o Binkošti (»füngrstih«). Vsakokrat po sreči. Krava je že precej stara, raditega jo bo Čagran v kratkem prodal.

Razne stvari.

Mednarodni zdravniški kongres. Včeraj so otvorili v Londonu mednarodni zdravniški kongres. Navzočih je okrog 7000 zdravnikov. V imenu kralja je govoril princ Albert. Potem je sir Grey pozdravil zdravnike. Kot predsednik je govoril nato sir Tomas Barlow.

Oče 300 otrok. 20kratni milijonar Charles Page iz Tulse v Oklahami je adoptiral 300 otrok in upa, da bo, predno bo umrl, tisočkratni adoptivni oče. Napravil je oporoko, v kateri določa, da se ima vse njegovo premoženje porabiti za revne otroke in za otroški dom, ki ga je sezidal v Sand Springsu pri Tulsi. Iz Tulse do tega doma je Page zgradil železnico, po kateri se gojenci iz njegovega doma vozijo v brezplačno šolo v Tulsi, ki jo je istotako sam ustanovil. Obljubil je vsem učencem in učenkam, da jih bo kasneje na lastne stroške poslal na vseučilišče.

Milijonar se ob avtomobilski nesreči ubil. Iz New-Yorka poročajo: Avtomobil milijonarja Pellsa je pri Long-Bechu zadel v električni vlak. Pells, njegov gost bankir Lainbeer in šofer so se ubili, Lainbeerova žena je nevarno ranjena. Predno je došla na lice mesta policija, so neznani zlikovci ukradli mrtvim in ranjenim ves kinč.

Žalosten konec slavne plesalke. V Milanu je nedavno v največji revščini umrla bivša slavna italijanska plesalka Klavdina Cucchi. Rojena je bila v Monzi in je kot petletno dekletce vstopila v svojčas svetovnoznano plesno šolo v Milanu. Ko je štela 15 pomlad, jo je že obožavala cela Italija in kasneje cela Evropa. Kralji so ji pošiljali dragocene darove, med njimi častilci so bili možje kakor Verdi in Gounod, Cavour... Rihard Wagner je imenoval »božansko plesalko« in prva evropska gledališča so si štela v srečo, če so pridobila Klavdino Cucchi za kratko gostovanje. Ko je pa slavna plesalka jela veneti in se starati, so se njeni častilci počasi poskrili in jo zapustili. Spoznati je morala, da med navidezno tako gorečimi in zvestimi spoštovateli ni imela niti enega resničnega prijatelja. Dasi je njena zvezda polagoma ugašala, razvajena plesalka ni skrbela za bodočnost in si ni ničesar prihranila. Kakor hitro je izgubila zadnji angažma — je bila že tudi prepuščena največji bedi. Usmilili so se je v toliko, da so jo sprejeli v ubožnico. Tu je svojim drugovom pripovedovala o svojih slavnih dneh in imela v njih zveste poslušalce. Ti so ji bili tudi edini spremljevalci na zadnjem potu.

Stavka v Milanu. Stavka traja dalje. Obe stranki sta trdovratni. V predmestjih se nadaljujejo nemiri. Delavci v državni tobačni tovarni so se pridružili stavki. Tudi parni tramvaj je moral ustaviti promet.

Nesreča na jezeru. Včeraj popoldne sta se vozila po tegernškem jezeru dunajski dvorni pevec Slezak in pevec Sturmfeld. Jadrenjača je zajela vodo in se potopila. Sturmfeld je utonil, Slezak se je s težavo rešil.

Sufražetke. V Woldinghamu so položile sufražetke v neko vilo bombo, ki je razrušila stopnišče. V Lyntonu so zažgale neko hišo, ki je zgorela do tal.

Pogrešana podmorska čolna. Od obeh podmorskih čolnov, ki sta bila izza manevrov pogrešana, je že prišlo poročilo.

Millijonsko sleparstvo. Iz Pariza: Zaprli so lastnika tovarne za letalne stroje Perdussina zaradi goljufij in falsifikacij. Njegova pasiva znašajo 33 milijonov, aktivna pa 9 milijonov frankov. Perdussin je prodajal aeroplane vojni upravi. Bil je tudi vitez častne legije.

Častnik, osumljen poneverbe, pobežnil. Z Dunaja je pobežnil 2. zbornemu polvelstvu prideleni nadporočnik 58. pešpolka Oskar Frimmel, ki je osumljen, da je poneveril 9960 kron.

150.000 lir poneveril je blagajnik Banace popolare Giovanni Torello v Pistoji, ki se je sam javil oblasti. Poneverjeno vsoto so upravni svetniki vrnili banki.

Redlov sokrivec, ulanski poročnik Horinka, je bil radi nenravnih deliktov obsojen v trimesečno ječo in je degradiran. Dunajski zborni poveljnik Ziegler je obsojbo že potrdil. V Redlovo vohunstvo Horinka ni bil zapleten. Horinko je Redl z denarjem zapeljal; trajno ga je podpiral, daroval mu je 16.000 kron vredno opravo in avtomobil vreden 16.000 kron. Ponujal mu je tudi 100.000 kron vredno hranilno knjižico, a jo je Horinka odklonil.

Z juga.

Kolera v Srbiji ponehuje; novi slučajji so zelo redki. Popolnoma brez kolere so ostala doslej ta-le okrožja: Kragujevsko, rudniško, pirotsko, niško in požarevsko.

Ozdravljeni ranjenci. Te dni je zopet 1000 ozdravljenih srbskih vojakov iz Belgrada odpotovalo k svojim poveljstvom.

Srbske oblasti v Djevdjeliji. V Djevdjeliji so že ustanovljene srbske vojne, policijske in carinske oblasti. V mestu in okolici vlada popoln red.

Trgovsko akademijo v Belgradu precsnujejo na višjo stopnjo. Sprejemali se bodo le učenci, ki dovrše najmanj 6. gimnazijski razred. Učna doba se podaljša. Trgovski akademiki bodo med študijem in po dovršitvi istega lahko vpisani na vseučilišče kot redni slušatelji.

Zadnje vesti.

MIR.

Bukarešt, 7. avgusta. Pred podpisom miru se je prebrala izjava Avstro-Ogrske in Rusije, ki naznanjata, da si velesile glede Kavale pridržujejo pravico revizije pogodbe. Bulgarski delegati so izjavili, da se podvržejo skleptom konference le prisiljeni in apelirajo na velesile. V mirovno pogodbo pa se kaka tozadevna klavzula ne sprejme. Končno se je soglasno sklenilo velesile pozvati, naj glede na Odrin in Trakijo ukredujejo, kar je potrebno, da Turčija respektira londonsko pogodbo.

Bukarešt, 7. avgusta. Meja med Bulgarijo in Srbijo teče od razvodja med Vardarjem in Strumo do izvirka Strumice, tako da ostanejo Srbiji Štip, Kočane, Carevo Selo, Pečjevo in Radovište, Bulgariji pa Strumica, in teče potem čez Belašico planino. Meja med Grčijo in Srbijo se začne pri Karagačluki ob egej. morju, sledi reki Mesti, se pri Opštitaru obrne zapadno, gre južno do Kunistana in teče potem severozapadno, tako da ostane Xanthi Bulgariji, Kavala, Seres, Drama, Demirhissar in Doiran pa Grčiji. Grki so storili le dve mali koncesiji. Včeraj so tudi črnogorski delegati naznanili, da zahtevajo kompenzacije. Natančno se meje določijo danes popoldne.

Maribor, dne 6. avgusta 1913.

Z odličnim spoštovanjem:

s. M. Stanislava Voh
t. č. prednica.

Bukarešt, 7. avgusta. Tukajšnja javnost se sklepa miru zelo veseli. Pobiti so le bulgarski delegati, ki so zelo razočarani, ker je bulgarska politika doživela popoln fiasko.

Pariz, 7. avgusta. Francoska javnost sprejema bucareški mir z velikim zadovoljstvom.

DEMARŠA V CARIGRADU.

Carigrad, 7. avgusta. Demarša velesil zaradi Odrina se danes pričakuje.

Frankobrod, 7. avgusta. »Frankfurter Zeitung« meni, da je verjetno, da bo Turčija Odrin proti finančni in teritorialni kompenzaciji Bulgariji vrnila.

DEMENTI.

Sofija, 7. avgusta. Vest o bulgarsko-turškem sporu glede Odrina je izmišljena.

RUSIJA IN RUMUNIJA.

Pariz, 7. avgusta. »Matin« kljub različnim dementijem trdi, da se najstari sin rumunskega prestolonaslednika poda prihodnji teden v Livadijo, kjer se bo zaročil s carjevo hčerko Olgo Nikolajevo.

ALBANSKE ZADEVE.

London, 7. avgusta. Mednarodna komisija za določitev albanskih meja se zbere 1. septembra.

NOVA AVSTRIJSKA BRAMBNA PREDLOGA.

Dunaj, 7. avgusta. Novi brambni zakon za povišanje rekrutnega kontingenta za 36—40.000 mož se predloži parlamentu najbrže že jeseni in upajo armadni krogi, da se bodo že asentacije spomladi leta 1914. lahko vršile na podlagi novega kontingenta.

ZRAKOPLOVNO TOPNIŠTVO.

Budimpešta, 7. avgusta. Tukaj se vrše poizkusi z zrakoplovnimi topovi.

IZ MAGYARORSZAGA.

Praga, 7. avgusta. V Št. Martinu na ogrskem Slovaškem je bilo zaradi nekega shoda 31 Slovakov obsojenih na 5 do 8 dni zapora in vsak po 200 K globe.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Gradec, 7. avgusta. Pri Turnaju sta pri premikanju dva vlaka zadela skupaj. Sprevodnik Köck je bil ubit, štirje potniki ranjeni.

VSTAJA NA KITAJSKEM.

Tokio, 7. avgusta. V Cantonu so vstajši ubili 20 častnikov. Guverner je pobežnil in so vstajši postavili novega.

STRAH PRED IZBRUHOV VEZUVA.

Napolj, 7. avgusta. Observatorij in vezuvski vodniki naznanjajo, da bo Vezuv začel kmalu bruhati, ker se opazujejo zelo vznemirjujoči znaki.

NESREČA V GORAH.

Inomost, 7. avgusta. V Dolomitih je padel zdravnik dr. Teodor Husche iz Mecklenburškega 400 metrov visoko in se takoj ubil.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m, sred. tlak 736'0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podatki v 24 urah v mm
6	9. zveč.	731.1	16.3	sl. zah.	nevihta	
7	7. zjut.	731.1	16.1	brezvetr.	oblačno	29.3
7	2. pop.	733.0	16.0	sl. vzh.	"	

Srednja včerajšnja temp. 17.6; norm. 19.5.

Vse fotografske potrebščine

kakor tudi nekaj fot. aparatov, se iz prevzete zaloge, vsled opustitve teh predmetov

prodaja po zelo nizkih cenah

v papirni trgovini Jerneja Bahovec, nasledniku

IVANU GAJŠEK,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2. 2342

Tromesečni tečaji za kuho in gospodinjstvo

se otvorijo na cesar Franc Jožefa I. jubilejnem učiteljski šoli solskih sester v Mariboru s šolskim letom 1913/14 po dopisu visokega c. kr. deželnega šolskega sveta v Gradcu z dne 31. maja 1913, št. 3 4371/1 1913. — Sprejemajo se absolutinje učiteljske, kakor tudi druga dekleta, ki se žele izobraziti v kuhi in gospodinjstvu. Začetek je 1. oktobra 1913, 3. januarja in 15. aprila 1914. Radi natančnejših pojasnil za sprejem se je treba oglašiti pri predstojništvu zavoda solskih sester v Mariboru.

Maribor, dne 6. avgusta 1913.

Z odličnim spoštovanjem:

Mlad moš, vešč slov. in nemškega jezika, išče službe pri bencinu ali dinamotorju ali kot

delovodja

ri kakšni opekarni. Ponudbe na upravo lista pod št. 2338.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 7. avgusta 1913.

Pšenica za oktober 1913	11:38
Pšenica za april 1914	11:86
Rž za oktober 1913	8:88
Oves za oktober 1913	8:26
Koruzza za april 1914	8:07

Globoko potrti naznanjamo, da je naš skrbni soproč in dobri oč, gospod

Ivan P. Vencajz

c. kr. deželnosodni svetnik v pok., odvetnik, bivši državni poslanec itd.

po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 70. letu svoje starosti danes zjutraj ob pol 6. uri mirno in vdano v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v petek dne 8. avgusta t. l. popoldne ob pol 6. uri iz Medjatove hiše na Dunajski cesti na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bode brala v soboto dne 9. avgusta ob 7. uri zjutraj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 7. avgusta 1913.

Žalujejoč rodline Vencajz, dr. Brejc in dr. Šenoa.

Mesto vsakega posebnega obvestila. — Venci se hvaležno odklanjajo.

2347

Nadzorništvo „Vzajemne zavarovalnice“ naznanja tem potom pretužno vest o nenadni izgubi svojega prezaslužnega predsednika, preblagorodnega gospoda

Ivana P. Vencajza

c. kr. dež. sodnega svetnika v pok., odvetnika itd.

ki je danes ob pol 6. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

V Ljubljani, dne 7. avgusta 1913.

Uradništvo „Vzajemne zavarovalnice“ naznanja tužno vest, da je preminul danes ob 1/2 6. uri zjutraj njega nepozabni, preblagi predsednik, gospod

I. P. Vencajz

c. kr. dež. sodni svetnik v pok., odvetnik itd.

Preblagemu pokojniku ohranimo blag spomin!

Ljubljana, dne 7. avgusta 1913.

Uradništvo

„Vzajemne zavarovalnice“.

Odvetniška zbornica kranjska javlja tužno vest, da je njen odlični član, gospod

Ivan P. Vencajz

odvetnik in c. kr. sodni svetnik v pokoju

danes zjutraj ob pol 6. uri v 70. letu svoje dobe izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek ob pol 6. uri pop. iz Medjatove hiše na Dunajski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

Čast njegovemu spominu!

Ljubljana, dne 7. avgusta 1913.

2350

Predsedstvo.

Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njen član gospod

Ivan P. Vencajz

odvetnik v Ljubljani, itd.

danes preminul.

Pogreb se vrši v petek, dne 8. t. m. ob 1/2 6. uri popoldne, iz hiše žalosti Dunajska cesta št. 19, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. avgusta 1913.

5233

Zveza slovenskih odvetnikov.

Po svetu.

Bolniška strežba in redovnice na Francoskem. Kakor znano, so na Francoskem tudi iz javnih bolnišnic pregnali redovnice in jih nadomestili s svetnimi bolniškimi strežnicami. Ta reč se pa gospodom ni obnesla. Oficielo glasilo za javne bolnišnice, — ki seveda ni »klerikalno«, — piše v svoji zadnji številki: Katoliški listi objavljajo podatke, iz katerih jasno izhaja, da se je nadomestitev pregnanih redovnih sester s svetnimi bolniškimi strežnicami marsikje ponesrečilo. V Parizu, Marseilli, Brestu, St. Quentenu, Reimsu, Limogesu in Amiensu so morali občinski zastopi priznati, da je laizacija jako draga zabava. Kajti plače za svetne strežnike in strežnice stanejo tri- do desetkrat toliko nego za redovne strežnice. V Avignonu in Toulouse so izbruhnile epidemije: tifus in koze. Svetnih strežnic ni bilo več v bolnišnice in poklicati so se morale redovne sestre, ki so tudi nemudoma začele svoje delo. V Cherbourg, Annezyju, Roanni in Clamecyju so občinski zastopi sklenili, da se v bolnišnice zopet sprejme redovne strežnice. Temu so pritrili tudi prostozidarji in socialisti. Combes in Clemenceau, ta divja preganjalca redov, sta si v svoji boleznini dala streči samo od redovnic. Protestant dr. Steg, ki ima v Tieppe jako močno obiskano kliniko, uporablja za bolniško strežbo samo redovnice, ravno tako žid Perriere v Parizu. Zveza zdravniških sindikatov, ki šteje 20.000 članov, in splošna zveza francoskih zdravnikov, ki ima 10 tisoč članov, sta protestirali in še protestirati proti laizaciji zasebnih klinik. Sploh postaja gibanje za zopetno uvedbo redovnih strežnic tako močno in splošno, da so sovražniki katoliške Cerkve v velikem strahu. »Lanterne« že kliče na pomoč; sklical se je celo shod, na katerem se je sprejela resolucija proti »vrtitvi nun« in snuje se zveza v varstvo svetnih bolniških strežnic.

Ruski državni dolgov znašajo glasom uradnih podatkov 8.841.723.912 rubljev in 20 kopejk. Prvi ruski državni dolg datira iz leta 1817/18. Od tega dolga še ni plačanih 38.445.527 rubljev. adnji dolg se je napravil leta 1911. za podpravljenje varšavsko-dunajske železnice.

Milijon za mažarska unijatsko cerkev. Posestnik Arkadije Pastori, papežev tajni komornik, je zapustil vse svoje premoženje, vredno poldrug milijon kron, za novoosnovano mažarsko unijatsko škofijo v Hajdudorogyu. Na enem Pastorijevih posestev se osnuje zavod za vzgojo revnih mladencev, ki se bodo učili rokodelstva, gospodarstva in vrtarstva.

Skupni pouk na srednjih šolah v Nemčiji je v mnogih manjših pokrajinskih mestih že vpeljan, v prvi vrsti iz ozirov na uradniške družine, ki ne zmorejo sredstev, da bi svoje hčere pošiljale v druge zavode izven domačega mesta. Skupni pouk se je povsod popolnoma izkazal. Na shodu hesenskih mest je župan iz Gelnhausena dr. Schmidt zastopal načelo, da se vprašanje višje ženske izobrazbe v vseh mestih z manj nego 10.000 prebivalci sploh reši na ta način, da se na dotičnih srednjih šolah uvede skupni pouk.

PRVOVRSTNI PRIPOVEDNI SPISI:

Finžgar: Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. I. knjiga 3 K, vez. 4 K; II. knjiga 3 K 80 h, vez. 4 K 80 h. — To je po soglasni sodbi strokovnjakov največje in najlepše slovensko leposlovno delo, ki bo tudi pri tujih narodih vzbudilo občo pozornost.

Haggard: Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 2 K 20 h, vez. 3 K 20 vin.

Haggard: Roža sveta. Povest iz dobe tretje križarske vojske. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h.

Haggard: Salomonovi rudniki. Afrikanška povest. 1 K 60 h, vez. 2 K 40 vin.

Navedene tri povesti so tako mične in v njih je toliko lepote, da si bo vsak, kdor si bo kupil in prebral eno, takoj nabavil tudi drugi dve.

Sienkiewicz: Skozl pustinje in puščavo. Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h. — Slavnoznani poljski pisatelj nas v tem prekrasnem romanu uči spoznavati divjo Afriko in njene še divjeje prebivalce.

Spillmann: Zadnji dnevi Jeruzalema (Lucij Flav). Zgodovinski roman. Dva dela 3 K 80 h, vez. 5 K 40 h. — Ta prekrasna povest se vrši le nekaj let po Kristusovi smrti in se konča z razdejanjem jeruzalemskega templja.

Krmar Milanovič. Povest. 1 K 40 h, vez. 2 K 20 h. — Kdor hoče spoznati morje in njegove strahote, naj bere to povest, ki pretresljivo slika blodnje mornarja, ki se je edini otel iz potapljačje ladje.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Bourget-Kalan, »Razporoka«. Roman. Cena 2 K, vez. 3 K. — Snov tega romana je zajeta iz velikih duševnih bojov nove dobe, ki napolnjuje celo javnost z bojnimi klici, hkrati pa segajo v najskritejše tajne domačega ognjišča. Ravno to zvezo med domačo srečo in javnim zakonodajstvom, med dušnim mirom zasebnika in kulturnimi boji človeštva, nam slika Bourget z mojstrsko roko. Kdor bo prečital ta krasni roman, bo spoznal iz te družinske tragedije bolj jasno kot če bi proučil najtemeljitejšo razpravo, kako neobhodno je potreben cerkven in zakramentalen zakon.

Po pošti stane vsaka knjiga 20 h več. — Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

»Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Mnenje gosp. dr. Fr. Hoisela, zdravnika zdravilišča,

Rogaška Slatina.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Drage volje vam potrjujem odlične učine vašega železnatega kupa-vina Serravallo, v želodčnih boleznih in kakor tudi kot tonih pri oslabilih ljudeh in rekonvalescentih. Videl sem posebno pri neki klorotični gospe med zdravljenjem pomoriti vso vsebino emoglobine od 65 na 88 (Sahli) in to s samim zdravljenjem z vinom Serravallo.

Rogaška Slatina.

Dr. Fritz Hoisel.

Steckenpferd-lilijino mlečno milo

je slije koprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakdan priznanka. Dobi se povsod à 80 vinarjev.

Glavnik za barvanje las

Potom priprostega česanja se pobarvajo sivi in rudeči lasje pristno plavo, ružavo ali črno. Popolnoma neškodljivo! Rahljivo leta in leta. Na tisoče v rabi. Komad K 5.—.

Razpošilja: I. SCHÜLLER, Dunaj III, Krieglbergasse 6/II.

Preklic.

Podpisani tem potom enkrat za vselej naznanjam, da nisem plačnik, ako bi moj sin Franc na kakorsihodi način dolgove delal. Ravnotako izjavljam, da bodem vsako kupčijo, ki bi jo eventualno napravil moj sin, bodisi s kupom ali prodajo kakoršnegakoli blaga, sodnijsko razveljavil.

Begunje št. 20, dne 23. julija 1913.

2333

ANDREJ DEBEVEC.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dož. boln.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem.

Postaja dolenske železnice Straža — Toplice. Akutov vrelc 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogozdnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava.

Pritlična hiša z lepim vrtom je naprodaj v Rožni dolini

Naslov pove upravnništvo pod št. 2305.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekem 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Rila-mazilo. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono.

Kemény (Kaschau) I.

Poštni predal 12/160 Ogrsko.

Oddati je dve stanovanji

prvo obstoječe iz dve sob, kuhinje in pritliklin, drugo iz ene sobe, kuhinje in pritliklin, za novembrov termin. Spod. šiška 22.

2334

Sprejmeta se

2 pomočnika in 1 učenec

Nastop takoj. Plačilo po dogovoru. 2266 5

Vinko Belec, kleparski mojster v Kranju.

Kemična tovarna Traiskirchen pri Dunaju LIEBLEIN & CO.

Cementna malta za beton, apnena malta : : postaneta vododržna le s :

stearitom, zak. zav.

Najidealnejše sredstvo za osuševanja vseh vrst, odstranitev vlage: dà vododržne facade in belega apna. — Malta z dodatkom stearita ima 50—100% več trdnote, kot vsak drug dodatek (uradno preizkušeno). — Edina prodaja: F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana. 1987

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora. — — — 245

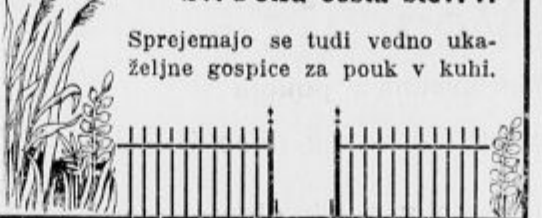
Organist išče službe.

Dela tudi v posojilnici. Nastopi lahko takoj. — Pojasnila daje: Župni urad Loški potok, pošta Travnik. 2317

Hôtel „Lloyd“ z restavracijo in najlepšim vrtom

priporoča p. n. slavnemu občinstvu Karol Tausas, hotelir

Sv. Petra cesta šte. 7. Sprejemajo se tudi vedno ukaželjne gospice za pouk v kuhinji.

Proda se še skoro nova, prav registrirana blagajna

z oddajo pisanega potrdila. (Reg. Kasse mit Scheckabgabe) za ceno 100 K. Zanesljivemu kupcu tudi na obroke. Kje, pove upravnništvo Slovenca pod številko 2259.

Ena izmed najboljših naravnih, na ogljikovi kislini najbogatejših slatin je

„MARIJIN VRELEC“.

Po zdravniških izpovedbah učinkuje isti kot pitna in zdravilna voda proti želodčnim in črevesnim bolečinam kakor tudi proti pljučnemu kataru; zelo priporočljiv je za vsakogar, kateri trpi na slabi prebavi in zaprtju.

V dokaz izborne kakovosti je veliko število pohvalnih in priznanih pisem.

Glavna zaloga: tvrdka LESKOVIC & MEDEN v Ljubljani, Jurčičev trg št. 1. 2152

Trgovski sotrudnik

za modno trgovino se sprejme. Ponudbe na upravnništvo tega lista pod »September 2304«.

Avtomobilna zveza

Idrija, Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije: ob 6— zjutraj ob 12— opoldan ob 3:30 popoldan

Prihod v Logatec: ob 7:50 zjutraj ob 1:40 popoldan ob 5:10 popoldan

Odhod iz Logatca: ob 8:30 zjutraj ob 2:30 popoldan ob 6:30 zvečer

Prihod v Idrijo: ob 10:20 zjutraj ob 4— popoldan ob 8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim omnibusom: I. razr. II. razr. za osebo za osebo

Idrija-Logatec ali naspr. K 3— K 2— Idrija-Godovič " " 1:50 1— Godovič-Hotedršica " " 1:50 1— Hotedršica-Logatec " " 1:50 1—

Cene s kombiniranim avtomobilom: I. razr. II. razr. za osebo za osebo

Idrija-Logatec ali naspr. K 3— K 2— Idrija-Godovič " " 1:50 1— Godovič-Hotedršica " " 1:50 1— Hotedršica-Logatec " " 1:50 1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Fotogr. aparate

in vse potrebščine ima v zalogi „Adrija“ drogerija in fotomanufaktura

v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5. Zahtevajte cenike! 1431 Zahtevajte cenike!

Tovarne za Asbestskrilj „Zenit“

družba z omejeno zavezo Mor. Žumberk dobavljajo najboljši in najcenejši

krovski materijal. Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana. Dunajska cesta 73. 249

Cefiri. 1053 Kanafasi. 1913

Ne smete pozabiti!

Dobro in pristnobaravno blago vsakdo najbolje in najceneje kupi naravnost pri izdelovalcu.

Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe, damaste batiste, svilo, atlase, blago za dame in gospode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na znano krščansko tvrdko

Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 45 v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastonj in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostanikov cefirja, delinje, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 metrov za 16 K, prve vrste za 20 K, finejše vrste za 25 K franco po povzelju.

Od ostanikov se vzorci ne pošiljajo. — Sreče za gospode iz cefirja ali oxforda 1 komad K 1:80, 2:20, 2:60, 3:—, 4:— in 4:50. Pri naročilih zadošča navedba širine vrata. Dopoljuje se slovensko. V enem letu nad 300 priznalic od Slovencev.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.